

חמ"ד של תורה | עולם התורה של ילדי החמ"ד

מצוות שופר בראש השנה

1010 - מה צריך ואמה תוקעים?
דף מקורות ללימוד משותף הורים וילדים

נאמר (תהילים פט): "אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, ה' בְּאוֹר פְּנִיךָ? הַלְכוּן"

האם אנחנו אכן יודעים?

- המצווה המרכזית ביום ראש השנה היא לשמוע קול שופר.
- המקור - במדבר פרק כט, א: וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָחָד לַחֲדָשׁ... יוֹם תְּרוּעָה? הֲיֵהָ לָכֶם?.
- תוקף המצווה: ביום ראשון - מהתורה. יש שני - מתקנת חכמים.

• איזה שופר כשר למצווה?

לדעת הרמב"ם: רק של איל.

אבל לדעת רוב הפוסקים: כל קרן של בעל חי, זכר או נקבה, כשרה.

למעט קרן של שור ופרה, משתי סיבות: (1) אינה נחשבת שופר של קרן חלולה אלא קרן של עצם מליאה, (2) גם היא מזכירה את חטא העגל ואין קטיגור נעשה סניגור.

עיון בסוגיה של מצות תקיעה בשופר - ראש השנה טז, א-ב:

אמר רבי אבהו: למה תוקעין בשופר של איל? – אמר הקדוש ברוך הוא: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני.

[אמר] רבי יצחק, למה תוקעין בראש השנה? –

למה תוקעין, רחמנא [ה' בתורה] אמר תקעו!

אלא: למה מריעין? – מריעין, רחמנא [ה' בתורה] אמר זיכרון תרועה.

אלא: למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? – כדי לערבב השטן.

השופר - בבשורת הגאולה, שנאמר: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים, והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים", **יהי רצון במהרה בימינו אמן.**

רבי סעדיה גאון כותב 10 סיבות למצוות תקיעת שופר, והן:

א. הכרת המלך. ראש השנה הוא יום המלכת בורא העולם למלך על כל הארץ ואנו תוקעים לפניו בשופר, כמו שאמר דוד המלך בתהלים: "בחצוצרות וקול שופר, הריעו לפני המלך ה'".

ב. הודעה ואזהרה. ראש השנה הוא היום הראשון של עשרת ימי התשובה, והשופר בא להזכיר לנו לחזור בתשובה בטרם יבוא יום הדין.
ג. זיכרון למתן תורה. מעמד הר סיני נחרט בלב האומה, ובו נשמעו קולות השופר, כמו שנאמר "וקול שופר חזק מאוד". במהלך תקיעת השופר אנו נזכרים במעמד הר סיני ומקבלים על עצמנו את התורה מחדש בלב שלם.

ד. זיכרון לנביאים. דברי הנביאים נמשלו לתקיעת שופר, כמו שנאמר ביחזקאל הנביא: "ותקע בשופר, והזהיר את העם". ואנו נזכרים בהם.

ה. תפילה לבנין בית המקדש. כשאנו שומעים את קול השופר, ניזכר בתרועת האויב שהחריב את בית המקדש. בתפילתנו, נבקש מבורא העולמים לבנות אותו מחדש.

ו. קרן האיל. קול השופר העשוי מקרן האיל ומזכיר לנו את מסירות נפשו של יצחק. נלמד גם אנחנו למסור את נפשנו למען ה' בתורה ומצוות ומעשים טובים, וה' יזכור אותנו לטובה.

ז. פחד וחרדה. כמו שנאמר "אם יתקע שופר בעיר, ועם לא יחרדו". קול השופר מרעיד את נימי הלב ומעורר לתשובה.

ח. יום הדין הגדול. ביום הדין ייתקע בשופר, כמו שנאמר "קרוב יום הגדול, קרוב ומהר מאוד יום שופר ותרועה". ניזכר להתכונן.

ט. ביאת המשיח. בקיבוץ הגלויות נאמר "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האובדים מארץ אשור והנידחים מארץ מצרים".

י. תחיית המתים. תקיעות השופר מזכירות לנו את תחיית המתים, בה נאמר: "כל יושבי תבל ושוכני ארץ, כנשוא נס הרים תראו ותקוע שופר תשמעו". נתחזק באמונה שלימה שה' יסלח לנו וימהר לנו ישועה בביאת המשיח ובתחיית המתים בגאולה השלימה.